

**ВИДАВНИЧА ПОЛІТИКА ЖУРНАЛУ «ТЕХНІЧНА ЕЛЕКТРОДИНАМІКА» –
ЦЕ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ**

Л.В.Городжа, канд.техн.наук
Інститут електродинаміки НАН України,
Пр. Перемоги, 56, Київ, 03057, Україна, e-mail: ted@ied.org.ua

Розглянуто основні засади видавничої політики журналу «Технічна електродинаміка», а саме дотримання принципів академічної доброчесності. Розтлумачено поняття академічної доброчесності, види її порушення – плагіат, самоплагіат, фальсифікація, фабрикація. Вказано розроблені в Україні деякі нормативно-правові документи щодо цього питання, яких повинен дотримуватися кожен науковець та наукові видання. Бібл. 10.

Ключові слова: видавничі політика, академічна доброчесність, плагіат, самоплагіат

У глобальному світі відкритих знань, де панують принципи *Open Access* та *Open Science*, усе більшої ваги набуває захист прав інтелектуальної власності, захист ученого та його наукового доробку. Відкритий доступ – це безкоштовний, постійний, повнотекстовий доступ в режимі реального часу до наукових матеріалів у мережі Internet, здійснюваний переважно до рецензованих наукових журналів.

Саме таким є журнал «Технічна електродинаміка» («ТЕ») Інституту електродинаміки НАН України, він входить до бази даних DOAJ – *Directory of Open Access Journals*. Основна причина, з якої автори розміщують власні праці у відкритому доступі – збільшення показника важливості. Існує ряд досліджень, які свідчать про суттєве зростання індексів цитування на статті, розміщені у відкритому доступі. Разом з тим все більш **актуальним** стає питання захисту прав авторів. Саме тому велику увагу міжнародна наукова спільнота приділяє дотриманню науковими журналами принципів академічної доброчесності у видавничій політиці.

В умовах українського суспільства впродовж останніх років проблема академічної недоброчесності регулярно потрапляла в фокус суспільної уваги. Кампанії з розгортання боротьби з академічною корупцією змінювали одна одну, зазвичай стаючи результатом викриття наступного плагіатора з числа української політичної чи наукової еліти. Стандартним результатом ставала поява низки викривальних публікацій, які обмежувалися окремими персоналіями та не мали жодного навіть репутаційного наслідку. Наука як соціальний інститут сучасного суспільства не позбавлена притаманних йому хвороб, адже кризові явища, які мають місце в економічній, політичній та інших сферах життя, не можуть не позначатися на сферах, пов'язаних з підготовкою кваліфікованих фахівців та здійсненням наукових досліджень.

Редакція журналу «Технічна електродинаміка» («ТЕ») у своїй роботі також стикається з цим явищем та намагається дотримуватися академічної культури, професійної етики, слідуванню моральним цінностям та стандартам міжнародних та національних організацій. Саме тому **метою** цієї статті є ознайомлення дописувачів та читачів журналу з принципами академічної доброчесності, видами її порушень, відповідальністю за порушення та нормативним середовищем, розробленим в Україні, яке направлено на подолання цього явища.

Що таке академічна доброчесність, та значення в науці, нормативне середовище.

Наукова сфера безпосередньо пов'язана авторським і інтелектуальним правом. У Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [1] зазначено, що «наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їхнього застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження; науковий результат – це нове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень і зафіксоване на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття тощо». Тобто нові знання повинні бути у відкритому доступі. Тому і постає питання захисту інтелектуальної власності

Академічна доброчесність означає, що у процесі досліджень науковці повинні керуватися, передусім, принципами чесності, чесною праці. Вона відразу асоціюється з плагіатом, а точніше з його недопущенням. Плагіат по своїй суті – порушення принципів академічної доброчесності. Це неправомірне поведінка, що суперечить нормам моралі.

Міністерством освіти та науки України розроблено та продовжує удосконалюватися нормативно-правове середовище, що включає принципи та норми, яких повинна дотримуватися наукова спільнота, та процедури забезпечення академічної доброчесності, а саме:

- Закон України «Про освіту» №2145-VIII від 05.08.2017;
- Закон України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01.07.2014;
- Закон України «Про авторське право та суміжні права» № 3792-XII від 23.12.1993;
- Проект закону «Про академічну доброчесність», розроблений Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

У Національній академії наук України діє «Етичний кодекс вченого України», затверджений Постановою загальних зборів НАН України 15.04.2009 № 2 [2], в якому зазначено, що «метою Етичного кодексу вченого України (надалі Кодекс) є формулювання загальних етичних принципів, яких кожен з науковців і викладачів має дотримуватися у своїй роботі. Кодекс регулює відносини науковців між собою та із суспільством. Він встановлює основні засади задля оцінки вченими своєї власної роботи та діяльності колег з позиції моралі. Основним завданням Кодексу є надання пріоритету моральним вимірам науки та соціальній відповідальності спільноти вчених і кожного вченого зокрема». Наведемо деякі його ключові позиції:

1.5. *Обов'язок ученого протидіяти конформізму в науковому співтоваристві, брати активну участь в атестації наукових кадрів, протидіяти присудженню наукових ступенів і звань за роботи, які не відповідають досягненням світової науки або виконані з порушенням норм етики, зокрема рішуче викривати **плагіат** та інші форми порушень авторського права.*

1.10. *Учений не чинить дій, які можуть завдати шкоду професійній репутації колег. За наявності неспростовних доказів неетичних чи непрофесійних дій ученого, наукове співтовариство має у відкритій неупередженій дискусії дати їм відповідну оцінку.*

2.3. *Учений має забезпечувати бездоганну чесність та прозорість на всіх стадіях наукового дослідження і вважати неприпустимим прояви шахрайства, зокрема фабрикування та фальшування даних, піратства та плагіату.*

2.4. *Учений має здійснювати необхідний захист інтелектуальної власності.*

3.2. *Учений визнає міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав.* Учений може використовувати інформацію з будь-яких публікацій за умови, що вказує джерело та проводить чітку межу між власними даними та здобутками інших. Запозичення для власних публікацій будь-яких текстів, фотографій, рисунків, таблиць, схем, формул тощо потребує згідно з існуючими правилами дозволу автора та/або видавництва.

3.3. *У разі публікації результатів дослідження, що проводилося групою вчених, всі, хто брав творчу участь у роботі, мають бути зазначеними як автори; може бути зазначено їхній особистий внесок. Тільки реальний творчий внесок у наукову роботу може слугувати критерієм авторства. Поступатися авторством на наукову роботу іншій особі, приймати авторство або співавторство та, особливо, вимагати його є неприпустимим.*

3.4. *Учений не повинен повторювати свої наукові публікації з метою збільшення їхньої кількості. Якщо для пропаганди наукових досягнень доцільна публікація однієї і тієї ж роботи в різних журналах, автор обов'язково мусить поінформувати редакторів про факт публікації її в інших виданнях.*

Таким чином, Кодекс встановлює етичні правила, яких повинен дотримуватися кожен науковець під час дослідницької роботи.

Визначення академічної доброчесності надано у ст. 42 Закону «Про освіту» [3], зокрема, розтлумачено, що передбачає дотримання академічної доброчесності, види порушень: «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації щодо методик та результатів досліджень, джерел використаної інформації та власної наукової діяльності;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, перераховані вище порушення;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів здобувачів освіти та досліджень.

За порушення академічної доброчесності наукові працівники закладів можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання.»

Зупинимося більш детально на поняттях академічного плагіату та самоплагіату.

Міністерством освіти і науки України розроблено «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): Лист МОН України від 15.08.2018 № 1/8681 для застосування членами експертних рад МОН України з питань проведення експертизи дисертацій, спеціалізованими вченими радами із захисту дисертацій в закладах вищої освіти і наукових установах та іншими суб'єктами, які здійснюють заходи із запобігання академічному плагіату і його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо). Метою Рекомендацій є створення умов для посилення співпраці представників наукових кіл у підготовці кваліфікованих кадрів у різних галузях науки та техніки. Правовою основою Рекомендацій є Конституція України, закони України «Про авторське право і суміжні права», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про науково-технічну інформацію», «Про вищу освіту». В них описано *види* академічного плагіату в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) [4], а саме:

«Академічним плагіатом є:

2.1. Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

2.3. Відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведено цитату.

2.4. Відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація».

Плагіат визнається порушенням авторських прав.

У Листі МОН України №1/9–263 від 20.05.2020 «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності» [5] вказано, що академічний плагіат не зводиться тільки до текстових збігів, а може стосуватися також некоректного запозичення фактів, гіпотез, числових даних, методик, ілюстрацій, формул, моделей, програмних кодів тощо.

Доволі поширеним став і такий прояв академічної нечесності як внесення до списку авторів статей, монографій, підручників та інших видань осіб, які не брали участі в отриманні наукових результатів, у такий спосіб підвищуючи їхній публікаційний рейтинг.

Виходячи з цих положень та Рекомендацій EASE (Європейської асоціації наукових редакторів) для авторів [6], редакція журналу «ТЕ» вимагає від дописувачів: «...чітко відокремте ваші оригінальні дані й гіпотезу від даних і гіпотез інших людей і ваших ранніх публікацій – де це необхідно, дайте посилання. А якщо ні, то ви можете стати плагіатором або само-плагіатором».

Як свідчить практика, існує багато питань стосовно поняття «самоплагіат». У Законі України «Про освіту» [3], стаття 42, частина 4 зазначено, що самоплагіат – це оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів. Наявність посилання на попередню публікацію наукового результату повністю знімає питання щодо можливої наявності самоплагіату. Найбільш типовими видами самоплагіату є:

- повторна публікація однієї і тієї статті з незначними змінами в назві та змісті;
- публікація статті, яка містить значні уривки з раніше опублікованих робіт без розміщення посилань на них;
- публікація подібних текстів одночасно в різних журналах.

Самоплагіат розглядається як порушення норм етики.

Редакція журналу «ТЕ» дотримується принципів, розроблених Комітетом з етики наукових публікацій [7], які задекларовано у розділі «Видавнича політика» на сайті журналу, де чітко прописано:

- етичні зобов'язання членів редколегії та редакції журналу;
- етичні зобов'язання авторів;
- етичні зобов'язання рецензентів;
- політика редакції щодо плагіату.

Стисло наведемо принципи, якими повинен керуватися автор.

1. Основний обов'язок автора полягає в тому, щоб надати точний звіт про проведене ним дослідження, прийнятний для об'єктивного обговорення його значущості.

2. Автори статей несуть усю повноту відповідальності за зміст статей і сам факт їхньої публікації.

3. Матеріал про результати досліджень, що надходить до редакції, має бути достатньо повним і містити необхідні посилання на доступні джерела інформації.

4. Автор повинен цитувати ті публікації, які здійснили визначальний вплив на сутність роботи, що викладалася, а також ті, які можуть швидко познайомити читача з більш ранніми роботами, важливими для розуміння цього дослідження. За винятком оглядів, слід мінімізувати цитування робіт, які не мають безпосереднього відношення до цього повідомлення. Автор зобов'язаний належним чином вказувати джерела принципово важливих матеріалів, використаних у цій роботі, якщо ці матеріали не були отримані самим автором; максимально, по можливості, обмежити самоцитування.

Надмірні посилання на власні публікації розглядаються як порушення академічної доброчесності з метою штучного підвищення наукометричних показників автора.

5. Під час підготовки рукопису до публікації автор повинен інформувати головного редактора щодо споріднених рукописів автора, представлених або прийнятих до друку, надати їхні копії та вказати зв'язки з рукописом, представленим до публікації.

6. Автор не повинен представляти рукописи, що описують по суті одні і ті самі результати, більш ніж в один журнал у вигляді первинної публікації, якщо тільки це не повторне подання відхиленого журналом або відкликаною автором рукопису. Повторне видання статей, розміщених у журналі «ТЕ», можливе лише за згодою редакції.

7. Автор повинен чітко вказати джерела всієї процитованої або представленої інформації, за винятком загальновідомих відомостей. Інформація, отримана в приватному порядку (в процесі бесіди, під час листування або обговорення з третіми сторонами) не має бути використана або повідомлена в роботі автора без чіткого дозволу дослідника.

8. Експериментальне або теоретичне дослідження може іноді слугувати основою для критики роботи іншого дослідника. Опубліковані статті у відповідних випадках можуть містити подібну критику. Персональна критика, проте, не може вважатися доречною ні за яких обставин.

9. Співавторами статті мають бути ті особи, які зробили значний науковий внесок у представлену роботу і розділяють відповідальність за отримані результати. Інші внески мають бути відмічені в

примітках або в розділі "Вдячності". Автор, який представляє рукопис до публікації, відповідає за те, щоб до списку співавторів були включені ті і тільки ті особи, які відповідають критерію авторства.

Згідно з правилами подання статті в журнал "ТЕ" автори, направляючи статтю до редакції, підписують Ліцензійний договір [8], згідно з яким передають авторські права на використання їхніх статей редколегії журналу й підтверджують, що стаття раніше не публікувалася й не направлена для розгляду в інші наукові видання. Права авторів на використання матеріалів статей і перекладів статей з журналу «Технічна електродинаміка» в інших публікаціях визначаються загальними міжнародними й українськими законами про авторські права.

Щодо фабрикації і фальсифікації. Закон України «Про освіту» передбачає інші порушення академічної доброчесності, зокрема фабрикацію і фальсифікацію. Практика провідних університетів і наукових видань світу свідчить, що виявлення таких порушень відбувається переважно експертами під час рецензування, опонування тощо.

Проте все частіше з'являються свідчення того, що процес рецензування не завжди є справедливим і етичним попри загальну тенденцію дотримання більшістю серйозних журналів етичних норм.

З метою забезпечення якості процедури рецензування рукописів редакцією журналу «ТЕ» розроблено Етичні зобов'язання рецензентів та Рекомендації рецензенту, підготовлені за матеріалом "Рекомендації рецензенту компанії Elsevier". В них, зокрема, зазначено, що рецензент повинен відмічати будь-які випадки недостатнього цитування авторами робіт інших учених, що мають безпосереднє відношення до роботи, що рецензується. При цьому слід враховувати, що зауваження щодо недостатнього цитування власних досліджень рецензента можуть виглядати як упереджені задля підвищення власного індексу Гірша. Рецензент повинен звернути увагу головного редактора на будь-яку істотну схожість між даним рукописом і будь-якою опублікованою статтею або будь-яким рукописом, одночасно представленим до іншого журналу. Рецензент не повинен розголошувати і використовувати в цілях отримання власної вигоди інформацію або ідеї, отримані в процесі рецензування.

Неправомірними є дії редакторів журналів, які намагаються штучно підвищувати "імпакт-фактор" своїх журналів через практику примусу до їх цитування. Редакція журналу «ТЕ» дотримується принципів і норм академічної доброчесності і всіляко намагається обмежувати «самоцититування» журналу.

Як запобігти плагіату та самоплагіату? Дотримання принципів академічної доброчесності в дослідженні є однією з базових засад наукової спільноти. Учений визнає міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав. Він може використовувати інформацію з будь-яких публікацій за умови, що вказує джерело та проводить чітку межу між власними даними та здобутками інших. МОН України рекомендує включити у внутрішню систему забезпечення якості процедури та заходи задля реалізації принципів академічної доброчесності та розробити відповідну нормативно-правову базу (Кодекси академічної доброчесності, Положення про систему запобігання плагіату в академічних текстах працівників та здобувачів наукових ступенів, Декларацію про дотримання академічної доброчесності і т.інш.). Важливо, щоб вона забезпечувала виконання усіх норм статті 42 Закону України "Про освіту". До речі, такі документи вже діють деякий час у закладах вищої освіти (ЗВО) України.

Одним з шляхів подолання академічної недоброчесності є перевірка академічних текстів на плагіат. Всі рукописи, що надходять до редакції «ТЕ», перевіряються на плагіат, про що зазначено на сайті журналу [8]. Існує багато онлайн-сервісів та програм, які дають змогу провести таку перевірку. Вони можуть бути як платними, так і безкоштовними. Але безкоштовний сервіс може бути «хижацьким».

МОН України 23 лютого 2018 р. підписало Меморандум з компанією Plagiat.pl, що дає можливість українським вишам протягом **5 років безоплатно** використовувати сучасну систему для виявлення плагіату, зокрема з робіт, виконаних різними мовами, а 4 квітня 2018 р. – Меморандум з компанією «Антиплагіат», згідно з яким **7 років українські виші отримують безкоштовний доступ** до ще одного сучасного сервісу перевірки наукових робіт на плагіат.

Виникає питання: а чому тільки ЗВО? Чому Президія та Науково-видавнича рада НАН України не турбуються про своїх науковців та наукові видання? Дуже важливо створити умови для доступу редакцій наукових видань до сучасних інструментів та відповідних баз даних, які допоможуть у боротьбі з академічною недоброчесністю (плагіатом).

Постановою Кабінету міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541 створено Національний репозитарій академічних текстів (НРАТ) – загальнодержавна розподілена електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти. Його основною метою є

сприяння розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності [10]. До НРАТ повинні включатися всі академічні тексти незалежно від дати їхнього створення та оприлюднення. Ресурси НРАТ є допоміжними засобами задля проведення експертизи академічних текстів на плагіат. Але ще тільки в планах цієї важливої організації включення статей хоча б фахових наукових видань до своєї бази даних та їхня перевірка на плагіат.

Висновки. Академічна доброчесність – це морально-етичні правила професійної поведінки та норми наукової діяльності членів академічної спільноти, що регламентує стандарти поведінки учасників наукової діяльності, приписуючи обов'язковість їхнього виконання. Плагіат визнається порушенням авторських прав, самоплагіат – норм етики.

Автор несе персональну відповідальність за новизну і достовірність результатів, а також гарантує, що результати дослідження, викладені в рукописи, повністю оригінальні. Опубліковуючи однакові статті в декількох журналах без попередження редакції, автор порушує права та інтереси журналів. Редакція «ТЕ» планує розробити Декларацію про дотримання академічної доброчесності, яку повинен підписувати кожен дописувач журналу.

Варто більше популяризувати Етичний кодекс ученого України як конституцію академічної доброчесності та мотивувати науковців (особливо молодих) будувати свою кар'єру за задекларованими у ньому принципами.

Редакція журналу «ТЕ» вживає заходи щодо запобіганню та виявленню академічного плагіату у наукових статтях, дотримується принципів і норм академічної доброчесності та закликає до цього всіх учасників видавничого процесу.

PUBLISHING POLICY OF THE JOURNAL "TECHNICAL ELECTRODYNAMICS" IS THE COMPLIANCE WITH THE PRINCIPLES OF ACADEMIC INTEGRITY

L.V.Gorodzha

**Institute of electrodynamics of the National academy of sciences of Ukraine,
Pr. Peremohy, 56, Kyiv, 03057, Ukraine, e-mail: ted@ied.org.ua**

The main principles of the publishing policy of the journal "Technical Electrodynamics" are considered, namely the observance of the principles of academic integrity. The concept of academic integrity, types of its violation - plagiarism, self-plagiarism, falsification, fabrication are explained. There are some legal documents developed in Ukraine on this issue, which must be followed by every scientist and scientific publications. References 10.

Key words: publishing policy, academic integrity, plagiarism, self-plagiarism

1. About scientific and scientific and technical activity. Law of Ukraine from 13.12.1991 No 1977-XII. (Ukr) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1977-12> (accessed at 12.03.2021)
2. Code of Ethics of the scientist of Ukraine. Resolution of the General Meeting of the NAS of Ukraine from 15.04.2009 No 2. (Ukr) URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf> (accessed at 14.03.2021)
3. About education. Law of Ukraine from 05.08.2017 No 2145-VIII. (Ukr) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (accessed at 12.03.2021)
4. Recommendations for the prevention of academic plagiarism and its detection in scientific papers (abstracts, dissertations, monographs, scientific reports, articles, etc. Letter from the Ministry of Education and Science of Ukraine from 15.08.2018 No 1/8681. (Ukr) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18#Text> (accessed at 23.03.2021)
5. On the issue of avoiding problems and mistakes in the practice of ensuring academic integrity. Letter from the Ministry of Education and Science of Ukraine from 20.05.2020 No 1/9–263. (Ukr) URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/dopitannya-uniknennya-problem-i-pomilok-u-praktikah-zabezpechennya-akademichnovi-dobrochesnosti> (accessed at 23.03.2021)
6. EASE Guidelines for Authors and Translators of Scientific Articles to be Published in English, June 2014. URL: <http://visnyk.akademy.gov.ua/uploads/2015/4> (accessed at 12.03.2021)
7. Code of Ethics of Scientific Publications, developed by the Committee on Ethics of Scientific Publications. (Ukr) URL: <http://publicet.org/code/> (accessed at 14.03.2021)
8. Publishing policy. (Ukr) URL: <https://techned.org.ua/index.php/techned/publishing> (accessed at 27.03.2021)
9. License agreement. (Ukr) URL: <https://techned.org.ua/index.php/techned> (accessed at 12.03.2021)
10. Regulations on the National Repository of Academic Texts. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 19.07.2017 No 541. (Ukr) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-%D0%BF> (accessed at 14.03.2021)

Надійшла 02.04.2021